

Vier (de) seizoenen met de Familie Pluim **Winter**

Vier projecten. Ieder seizoen een! Doe je mee met de familie Pluim?

Projectenserie voor groep (0) 1 en 2

Ontwikkeling van het project:

De Werkhoven 'Geschiedenis voor u':
Anne Werkhoven-Kuus, Annet Werkhoven-Scherpel
en Caroline Reulen-Scherpel.

Vormgeving: Yanno Post / Nina Werkhoven

De Werkhoven 'Geschiedenis voor u'

December 2025/januari 2026

Copyright:

Dit materiaal is bedoeld voor gebruik binnen uw school en mag niet vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden voor gebruik daarbuiten zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van De Werkhoven 'Geschiedenis voor u'.

Inhoudsopgave

• Inleiding	3
• Doelen	3
• Verantwoording	3
• Activiteitenoverzicht 1 t/m 3	4
• Activiteit 1	5
• Activiteit 2	6
• Activiteit 3	7

Bijlagen

• 1 Activiteitenoverzicht	8
• 2 Winterliedjes	10
• 3 Sneeuwvlokken	11
• 4 Sneeuwvlok	12
• 5 Sneeuwpop	13
• 6 Winterlandschap	14
• 7 Memory met sporen	14

Inleiding

Dit is het tweede project van vier, waarin de familie Pluim wordt gevolgd tijdens de seizoenen. De herfst is altijd een spannend seizoen, de winter lijkt daarentegen wat saai. Maar er gebeurt ook van alles: de bomen zijn kaal, de dieren zijn op zoek naar eten, houden hun winterslaap of zijn naar andere gebieden getrokken. Het wordt steeds kouder, soms vriest het en valt er sneeuw. Wat betekent dit allemaal voor de dieren in het bos?

In dit project draait alles om de winter. De familie Pluim houdt haar winterslaap, maar af en toe moet er ook gegeten worden. Maar waar is het eten gebleven? De voorraadkast is leeg! Ze gaan op zoek in het bos om te kijken of ze hun eten weer kunnen vinden. Wie zien ze daar allemaal in het bos? Via het verhaal en een poppenkastspel in de startactiviteit komen ze erachter! Verder zijn er liedjes over de winter en ontzettend veel creatieve mogelijkheden. In het introductieverhaal tippen we aan wat er te gebeuren staat en in de roulatie-activiteiten gaan de leerlingen aan de slag met zoveel mogelijk kanten van de winter. Heel veel plezier!

Doelen

Door middel van dit project worden de lln. geactiveerd om na te denken over het seizoen 'winter', wat betekent de winter voor de natuur, de dieren in het bos?

De leerlingen leren en werken op verschillende creatieve manieren over het thema 'winter'

Kunstzinnige vorming:

Kerdoel 54: De leerlingen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.

Verantwoording

De winter is een spannend seizoen. Er lijkt niet veel te gebeuren in het bos, maar ondertussenschijn bedriegt!

Na het herfstproject is het een mooie overstap om samen de winter te beleven. De bomen hebben bijna geen blaadjes meer, alleen dennenbomen en sparren. Er wordt nagedacht over dieren in het bos, hebben die wel genoeg te eten? En de vogels? En wat als je geen huisje of eten hebt? Als er sneeuw is gevallen is het mooi om de sporen te zoeken en te volgen, welk spoor hoort bij welk dier? Over de winter zijn veel liedjes geschreven en is er veel creatief materiaal voor handen. Dat maakt dit onderwerp ook erg flexibel en aantrekkelijk. Er kunnen spelletjes gedaan worden en het is gemakkelijk te integreren in andere vakgebieden: er kan over geteld, getekend, gezongen en geknutseld worden. Maar ook is het een stukje wereldoriëntatie en sociale vorming. Kortom: er zitten heel veel speelse- en leerzame elementen in werken over de winter. Met dit thema sluiten we nauw aan op de belevingswereld van kleuters. Het project kan naar eigen inzicht aangevuld of ingekrompen worden. Mogelijkheden te over!

Activiteitenoverzicht 1 t/m 3

Ieder project bestaat uit drie onderdelen

- Vooraf: een voorbereidende activiteit: Het voorleesverhaal van de familie Pluim en het sparen van materiaal dat gebruikt gaat worden in de activiteiten;
- De bezoeken (dit keer een poppenkastspel) en daarna de roulatie activiteiten in groepjes;
- De tentoonstelling en/of ludieke afsluiting

Voorbereiding

Een paar dagen voordat het project gaat beginnen vraagt de leerkracht aan de leerlingen om spulletjes van huis mee te nemen die met de winter te maken hebben: gekleurde takjes, blaadjes, dennenappels, pinda's in de dop, zaadjes, plaatjes van een winterbos, dieren in het bos, plaatjes van verkleurde bomen, boekjes over sporen in het bos, de winter, maar ook: closetrolletjes, watten, wasknijpers, dozen, touw, enzovoorts. De spulletjes komen bij elkaar te liggen op en bij de projecttafel zo kunnen we (ook) een winterbos bouwen! Een zelfgemaakte collage met als onderwerp een bos in de winter of een grote poster van een winterbos kan er eventueel achter. Dit allemaal om in de sfeer van het thema te komen.

Activiteit 1

Familie Pluim in de winter-startactiviteit met poppenkast

Activiteit A:

- **Activiteit:** De verteller komt met het verhaal (prenten) in de klas. Ze halen evt. even herinneringen op over de familie Pluim. Dan vertelt de verteller aan de hand van de prenten over de familie Pluim in de winter. Er worden korte opdrachten gegeven naar aanleiding van het verhaal. Halverwege het verhaal verschuift de aandacht naar de poppenkast. Daar gaat het verhaal verder en daar wordt ook afgesloten.
- **Duur:** Max. 30 minuten.
- **Benodigdheden:** De verteller (en assistent) neemt de prenten, de poppen en de poppenkast mee voor het verhaal. Daarnaast nemen ze materialen mee die gebruikt kunnen worden voor het project: kleurplaten, liedjes, dennen-appels, gekleurde takjes, pinda's en verschillende soorten blaadjes, die laten ze achter voor op de thematafel of voor de roulatie-activiteiten. Zelf ook spullen op een tafel bij elkaar zetten en leerlingen materiaal ervoor laten verzamelen.

Activiteit B:

- **Activiteit:** Als de poppenspelers/vertellers en poppen weg zijn (evt. na een korte pauze) kijken naar het filmpje over het bos, het winterweer en bosdieren in de winter.
- **Duur:** Max. 30 minuten.
- **Benodigdheden:** Filmpje klaarzetten op digibord via link van Koekeloere in de winter: sporen in de sneeuw:
<https://www.youtube.com/watch?v=bJ8mAAcQVEA>

Activiteit C:

- **Activiteit:** Napraten en dan een tekening of schilderwerk maken van de familie Pluim of van andere dieren uit het bos.
- **Benodigdheden:** Al klaarzetten op de tafeltjes: Wasco en verf, A3 papier, kleurpotloden, verfwasten, water, kranten voor op de tafels.

Activiteit 2

Winter in de klas

Deze les kan meer dagen in beslag nemen: werken over de winter: in een roulatiesysteem gaan alle leerlingen op verschillende manieren werken over de winter.

Activiteit A:

- **Activiteit:** Start in de kring. Terugkomen op de vorige activiteit. Wat hebben we allemaal gezien/gemaakt? Liedje(s) zingen over de winter.
- **Duur:** Max. 10 minuten.
- **Benodigheden:** Tekst liedje(s) over de herfst (bijlage 2).

Activiteit B:

- **Activiteit:** Uitleg over de werkjes die gedaan kunnen worden over de winter. Alle gemaakte werkjes komen in de klas te hangen, worden op de vensterbanken gezet en op de thematafel geplaatst.
- **Duur:** Max. 30-45 minuten.
- **Benodigheden:** Materialen die nodig zijn voor de verschillende werkjes, zie daarvoor bijlage: 1 Activiteitenoverzicht. (Het zijn acht activiteiten, de keuze is aan de leerkracht welke ze wil gebruiken).

Activiteit C:

- **Activiteit:** Er wordt gewerkt in een groepje aan een groot vogelhuis voor de vogels in de winter. (Met behulp van een stok met standaard en een mogelijkheid om er iets op te bevestigen, een vierkant stuk hout, en eventueel karton/hout en stro voor het dak.)
- **Duur:** Max. 30-45 minuten.
- **Benodigheden:** Materialen klaarzetten op de verschillende tafels: zie hiervoor bijlage: 1 Activiteitenoverzicht.

Activiteit 3

De tentoonstelling

Activiteit A:

- **Activiteit:** In de kring. Terugkomen op de vorige activiteit (en). Liedjes zingen over de winter.
- **Duur:** Max. 30 minuten.
- **Benodigheden:** De leerlingen kennen verschillende liedjes over de winter. Die kunnen gezongen worden als de ouders komen kijken naar de tentoonstelling.

Activiteit B:

- **Activiteit:** We maken een tentoonstelling van alle werkjes en de ouders komen kijken. Wat vinden zij ervan?
- **Duur:** Max. 30 minuten.
- **Benodigheden:** Tentoonstelling inrichten met elkaar van alle winterwerkjes. Het vogelhuis moet naar buiten, maar heeft in de tentoonstelling eerst een centrale plaats.

Bijlage 1: Activiteitenoverzicht

Activiteit 1	Sneeuwman of ijsbeer maken
Korte inhoud	Een tekening van een sneeuwpop of ijsbeer invullen met propjes. Of een closetrolletje eerst met wit papier beplakken en dan met propjes beplakken. Crêpepapier in stukjes scheuren en lijmen op de tekening/closetrol van de sneeuwpop of ijsbeer.
Benodigdheden	Klaarzetten: zwart (A4) papier, wit (en oranje voor de neus en zwart voor de ogen en mond) crêpepapier en lijm en/of wit papier, closetrolletjes. Maak voorbeelden!
Activiteit 2	Vogelhuisje
Korte inhoud	Een vogelhuisje maken van papier voor op het raam.
Benodigdheden	Klaarzetten: (eerst zelf een voorbeeld vogelhuisje maken) stroken bruin papier, witte watten, gekleurd papier.
Activiteit 3	Sneeuwvlokje
Korte inhoud	Een sneeuwvlokje maken van papier, dezelfde techniek als 'kleedjes knippen'.
Benodigdheden	Klaarzetten: witte vouwblaadjes, schaar. Maak een voorbeeld vlokje
Activiteit 4	Pindaslinger
Korte inhoud	Een pindaslinger maken voor de vogels (binnen of) buiten.
Benodigdheden	Klaarzetten: katoendraad, dikke naald, ongepelde pinda's. Maak een voorbeeld slinger.
Activiteit 5	Vetbol
Korte inhoud	Een vetbol maken voor de vogels
Benodigdheden	Klaarzetten: ronde plastic bakjes, ossenwit, pitten/zaden, katoendraad. Maak eerst een voorbeeld.

Bijlage 1: Activiteitenoverzicht

Activiteit 6	Sneeuwvlokken van wasknijpers
Korte inhoud	Van wasknijpers (uit elkaar gehaald) een sneeuwvlok maken
Benodigdheden	Klaarzetten: wasknijpers (uit elkaar gehaald), houtlijm, witte verf, glitters, katoendraad. Maak eerst een voorbeeld.
Activiteit 7	Standaard voor eten voor vogels
Korte inhoud	Een activiteit die met een groepje gedaan kan worden, maar voor iedereen is: bij de projecttafel, maar liever: voor het raam buiten
Benodigdheden	Een paal met driepoot en een houten plank erop gespijkerd: voor buiten. Samen kan ervoor gezorgd worden dat er pindaslingers aan kunnen hangen, eten op de plank komt te liggen voor de vogels.
Activiteit 8	Sporen herkennen
Korte inhoud	Bijlage 7: sporen van diverse bosdieren herkennen: laat eerst het spel maken en maak er dan een (persoonlijk) memoryspel van. Welke afdruk hoort bij welk dier?
Benodigdheden	Print de bijlage voor alle leerlingen, kleurpotloden, schaar.

Bijlage 2: Winterliedjes

Dag meneer de sneeuwman

Herman Broekhuizen

Dag meneer de sneeuwman
waar kom je vandaan.
Dag meneer de sneeuwman
blijf maar staan.
Hier is je bezem, je das en je hoed!
Dag meneer de sneeuwman
het staat je goed!!

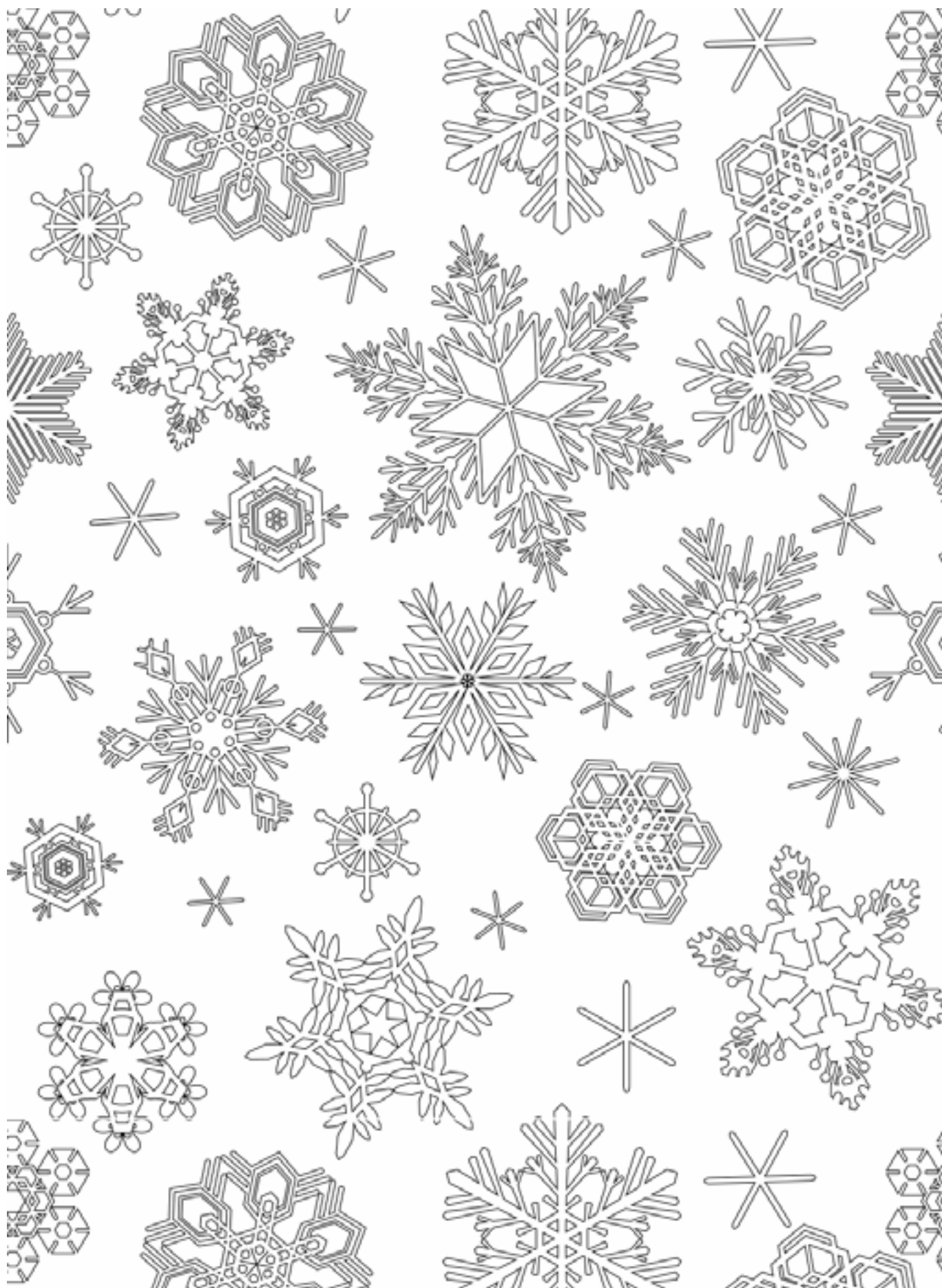
Er was er eens een mannetje

Er was er eens een mannetje
dat was niet wijs.
Hij bouwde zijn huisje al op het ijs!
Maar toen ging het dooien en niet vriezen.
Toen moest dat mannetje zijn huisje verliezen!
O,o,o, dwars door het ijs!
Want dat mannetje dat was niet wijs!

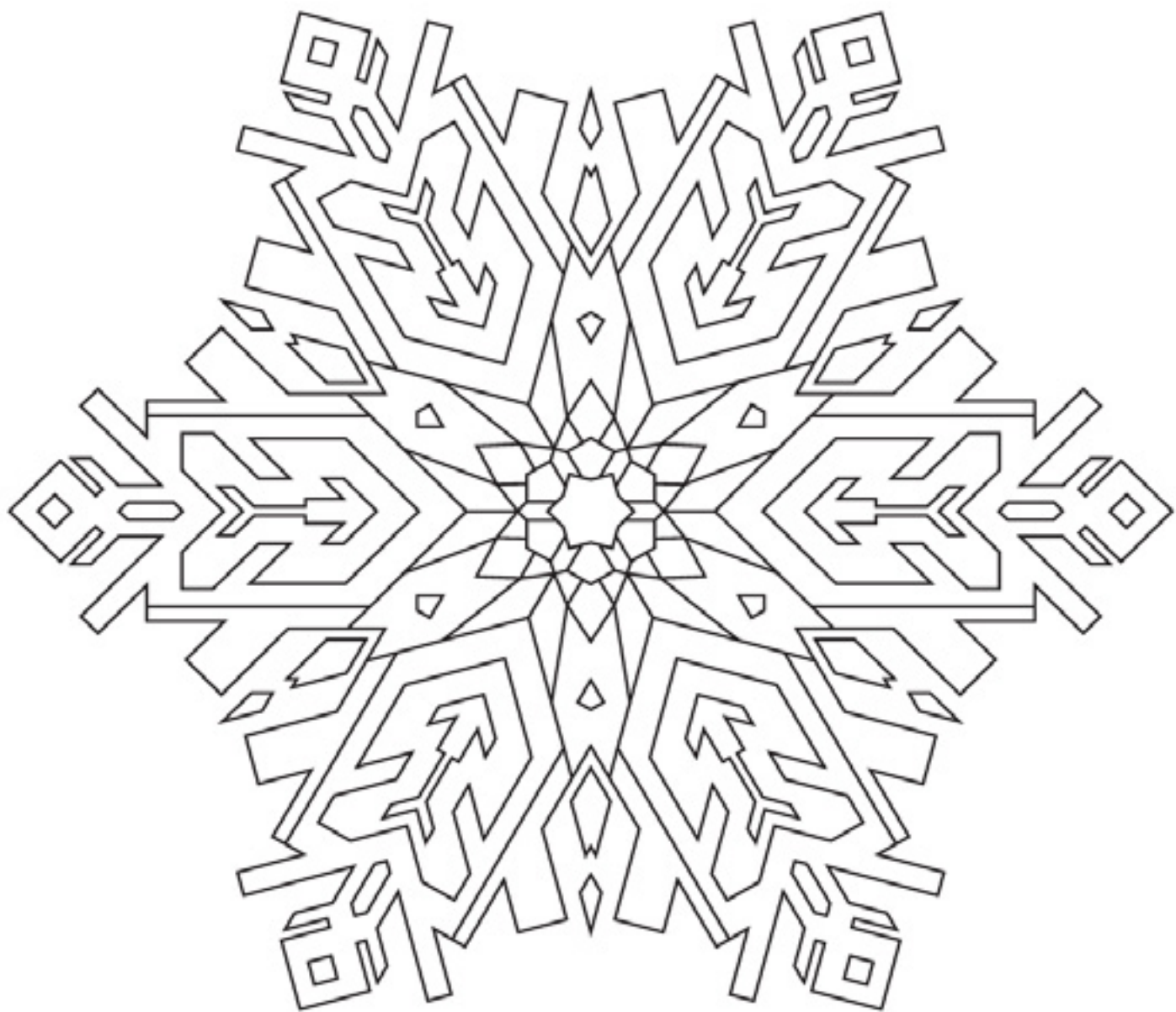
Schaatsen rijden

Schaatsen rijden, wie gaat mee?
Schaatsen rijden, ene twee.
Links en rechts en in de maat.
Kijk nou toch eens hoe fijn dat gaat!
Kris, kras krisserde kras.
Ik wou dat het altijd winter was!
Kris, kras krisserde kras.
Ik wou dat het altijd winter was!!

Bijlage 3: Sneeuwvlokken

Bijlage 4: Sneeuwvlok

Bijlage 5: Sneeuwpop

Bijlage 6: Winterlandschap

Bijlage 7: Memory met sporen

Bijlage 7: Memory met sporen

